

Journée transfrontalière
L'accompagnement des publics en
situació de précarité sur le territoire
transfrontalier

Jornada transfronterera.
Acompanyar les persones en
situació de precarietat en el
territori transfronterer.

Perpignan, 29 gener 2015

Paquita Sanvicén, GESEC,
Universitat de Lleida

- 1. Els serveis socials a Catalunya, una breu mirada enrera**
 - 1.a. Fases en la construcció del Serveis Socials com un dels pilars de l'Estat de Benestar**
- 2. Agents dels programes i polítiques d'acció social a Catalunya**
- 3. Legislació bàsica**
- 4. El sistema català de Serveis Socials actual. Competències, Funcions i Organització**
- 5. Referències**

1.Els serveis socials a Catalunya, una breu mirada enrera

.Històrica:

- a) la Dictadura franquista s'acaba amb la mort del dictador el 20 de novembre de 1975
- b) l'etapa democràtica i la construcció del nostre Estat de Benestar, comencen amb la Constitució de 1978

Retard històric tant en l'anàlisi de les necessitats com en l'organització...

1.a. Fases en la construcció del Serveis Socials com un dels pilars de l'Estat de Benestar

(Pelegrí, Xavier (2008))

- Etapa de fonamentació preestatutària (1977-1980)
 - Etapa d'estructuració consensuada (1980-1988)
 - Etapa de reestructuració controvertida (1988-2003)
 - Etapa de construcció dels drets garantits (2004-2008)
 - Etapa de consolidació i coordinació (2008 fins a l'actualitat)
- (afectacions, crisi econòmica...nous reptes i realitats)

2 . Agents dels programes i polítiques d'acció social a Catalunya

Àmbit autonòmic

Àmbit de proximitat

- **Ajuntaments**
- **Consells Comarcals**
- **Entitats del tercer sector**

3. Legislació bàsica reguladora Serveis Socials a Catalunya Apartat “Legislació del DBF*

http://benestar.gencat.cat/ca/el_departament/legislacio/02legislacio_de_referencia_per_ambits_tematicos/serveis_socials

-Estatut de Catalunya L'article 166 de l'Estatut atribueix a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de serveis socials, voluntariat, protecció de menors i promoció de les famílies. Aquesta competència inclou: la regulació i ordenació de l'activitat de serveis socials, les prestacions tècniques i econòmiques assistencials o complementàries d'altres sistemes de previsió pública; la regulació i ordenació de les entitats, els serveis i els establiments públics i privats que presten serveis socials a Catalunya; la regulació i aprovació dels plans i els programes específics la intervenció i el control dels sistemes de protecció social complementària privats.

-Llei 12/ 2007, d'11 doctubre, de serveis socials de Catalunya. DOGC 18 d'octubre de 2007, núm. 4990 [Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials de Catalunya](#)

***en les webs oficials municipals hi ha referències legislació bàsica, ordenances, mocions...**

4. El sistema català de Serveis Socials

“El conjunt de recursos, prestacions, activitats, programes, objectes i equiments adreçats a l’atenció social de la població, siguin de titularitat pública o privada, de la Generalitat, ens locals i altres administracions.”

Es treballa per mitjà de la Xarxa d’atenció social d’atenció pública i d’una Cartera de Serveis pública

Acció social: “Acció executada de manera organitzada per un col·lectiu o una institució amb la finalitat d’afavorir el desenvolupament social de persones i col·lectius en la societat.”

Atenció social: “ Conjunt d’activitats públiques o privades que tenen per finalitat ajudar persones o grups a satisfer les necessitats que no són a l’abast dels seus mitjans i a desenvolupar les capacitats que els permetin aconseguir una qualitat de vida millor” (atenció social bàsica i atenció social especialitzada

Termcat (2010) *Diccionari de serveis socials*. Barcelona:Generalitat Catalunya
<http://goo.gl/GIK9K8>

Article 3 (Llei 12/2007) Finalitat dels serveis socials

1. Els serveis socials tenen com a finalitat assegurar el dret de les persones a viure dignament durant totes les etapes de la vida mitjançant la cobertura de llurs necessitats personals bàsiques i de les necessitats socials, en el marc de la justícia social i del benestar de les persones.
2. Són necessitats socials les que repercuteixen en l'autonomia personal i el suport a la dependència, en una millor qualitat de vida personal, familiar i de grup, en les relacions interpersonals i socials i en el benestar de la col·lectivitat. Les necessitats personals bàsiques són les pròpies de la subsistència i la qualitat de vida de cada persona.
3. Els serveis socials s'adrecen especialment a la prevenció de situacions de risc, a la compensació de dèficits de suport social i econòmic i de situacions de vulnerabilitat i de dependència i a la promoció d'actituds i capacitats de les persones com a principals protagonistes de llur vida.
4. La finalitat dels serveis socials s'aconsegueix mitjançant les actuacions, els programes transversals, els projectes comunitaris i les prestacions de serveis, econòmiques i tecnològiques que estableixi la Cartera de serveis socials.

QUI EN POT SER USUARI?

Els serveis socials s'ofereixen a tota la població

Les persones que vulguin accedir al Sistema català de serveis socials s'han d'adreçar als serveis socials bàsics del districte, municipi o comarca on estiguin empadronades.

Tots els ciutadans i ciutadanes dels estats membres de la Unió Europea que estiguin **empadronats en un municipi de Catalunya**

Les persones que no compleixin aquest requisit i que es trobin en situació de necessitat personal bàsica, també hi poden accedir d'acord amb el que estableix la legislació vigent en matèria d'estrangeria.

L'atenció social també és garantida per als menors d'edat en virtut dels convenis internacionals dels drets dels infants signats per Espanya

Article 9 Llei 12/2007: “Totes les persones tenen dret a accedir a l'atenció social i a gaudir-ne, sense discriminació per raó de lloc de naixement, ètnia, sexe, orientació sexual, estat civil, situació familiar, malaltia, religió, ideologia, opinió o qualsevol altra circumstància personal o social.”

Article 7. Són destinataris dels serveis socials, especialment, les persones que estiguin en alguna o algunes de les situacions següents:

- a) Discapacitat física, psíquica o sensorial.
- b) Malalties mentals i malalties cròniques.
- c) Necessitat social, com les relacionades amb la manca d'habitatge o amb la desestructuració familiar.
- d) Drogodependències i altres addiccions.
- e) Violència i delinqüència juvenils.
- f) Exclusió i aïllament socials.
- g) Vulnerabilitat, risc o dificultat social per a la gent gran, la infància i l'adolescència.
- h) Violència masclista i les diverses manifestacions de violència familiar.
- i) Discriminació per raó de sexe, lloc de procedència, discapacitat, malaltia, ètnia, cultura o religió o per qualsevol altra raó.
- j) Problemes de convivència i de cohesió social.
- k) El fet d'haver estat víctima de delictes violents, un mateix o els familiars.
- l) Sotmetiment a mesures d'execució penal, propi o dels familiars.
- m) Condicions laborals precàries, desocupació i pobresa.
- n) Urgències socials.
- o) Emergències socials per catàstrofes.
- p) Petició d'asil.

Competències de les administracions públiques:

Article 27 Llei 12/2007: “L'Administració de la Generalitat, els municipis i els altres ens locals de Catalunya són les administracions competents en matèria de serveis socials, d'acord amb el que estableix aquest títol i, si escau, la legislació sobre organització territorial i règim local.”

Article 28, Llei 12/2007. Corresponen al Govern les competències següents:

- a) Impulsar les mesures legislatives necessàries en matèria de serveis socials.
- b) Desplegar per reglament la legislació de serveis socials.
- c) Aprovar els plans i els programes generals de serveis socials.
- d) Establir les directrius i les prioritats de la política general de serveis socials.
- e) Aprovar la Cartera de serveis socials, d'acord amb el que estableix l'article 25.
- f) Ordenar els serveis socials i establir les directrius, els criteris i les fórmules de coordinació general del sistema i de coordinació transversal entre els departaments de la Generalitat si cal per a millorar la gestió i l'eficàcia de la política de serveis socials.
- g) Establir els criteris i els estàndards mínims de qualitat dels diversos serveis socials.
- h) Establir els criteris bàsics sobre el règim jurídic aplicable als serveis socials públics, per a l'accés als serveis i per a la participació, si escau, dels usuaris en llur finançament.
- i) Coordinar l'execució de les polítiques públiques en matèria de lluita contra la violència masclista, física o psíquica, i, a aquest efecte, coordinar i impulsar les accions dels departaments de la Generalitat, i col·laborar amb les administracions locals i amb les entitats d'iniciativa social que treballen en la protecció de les dones víctimes de la violència masclista i els donen suport.

El Govern de la Generalitat, actua per mitjà del Departament de Benestar i Família

El Departament de Benestar Social i Família té com a funcions atendre la política de serveis socials, dones, joventut, gent gran, famílies, infància i adolescència, immigració i suport a la migració catalana, persones gais, lesbianes i transsexuals, acolliments i adopcions, i persones amb disminució i dependències, així com gestionar els equipaments assistencials de la Xarxa pública de serveis socials i establir polítiques per a la inclusió social.

D'altra banda el BSF també s'encarrega de l'acció comunitària, de coordinar i gestionar la xarxa d'equipaments cívics i socials així com de la sensibilització cívica i social i el suport a les entitats i el voluntariat.

Article 31 Llei 12/2007 Competències dels municipis

- a) Estudiar i detectar les necessitats socials en llur àmbit territorial.
- b) Crear i gestionar els serveis socials necessaris, tant propis com delegats per altres administracions, d'acord amb la Cartera de serveis socials i el pla estratègic corresponent.
- c) Elaborar plans d'actuació local en matèria de serveis socials i participar, si escau, en el pla d'actuació de l'àrea bàsica corresponent.
- d) Establir els centres i els serveis corresponents a l'àmbit propi dels serveis socials bàsics.
- e) Complir les funcions pròpies dels serveis socials bàsics.
- f) Promoure la creació dels centres i els serveis corresponents a l'àmbit propi dels serveis socials especialitzats i gestionar-los, en coordinació amb l'Administració de la Generalitat i l'ens local supramunicipal corresponent, d'acord amb la Cartera de serveis socials i el pla estratègic corresponent.
- g) Col·laborar amb l'Administració de la Generalitat en l'exercici de les funcions d'inspecció i control en matèria de serveis socials.
- h) Exercir les funcions que li delegui l'Administració de la Generalitat.
- i) Participar en l'elaboració dels plans i els programes de la Generalitat en matèria de serveis socials.
- j) Coordinar els serveis socials locals, els equips professionals locals dels altres sistemes de benestar social, les entitats associatives i les que actuen en l'àmbit dels serveis socials locals.

Article 32 Llei 12/2007. Competències dels ens locals supramunicipals

Corresponen als ens locals supramunicipals les competències següents:

- a) Donar suport tècnic, econòmic i jurídic als ens gestors de les àrees bàsiques de serveis socials.
- b) Oferir serveis d'informació i documentació a les àrees bàsiques de serveis socials.
- c) Programar els serveis socials en llur àmbit territorial, d'acord amb els criteris de planificació i coordinació de la Generalitat, el pla estratègic corresponent i la Cartera de serveis socials, en matèria de serveis socials, i convocar una taula territorial amb els consells comarcals i els ajuntaments dels municipis de més de vint mil habitants de llur àmbit territorial.
- d) Promoure i gestionar els serveis, les prestacions i els recursos propis de l'atenció social especialitzada per a garantir la cobertura de les necessitats socials de la població de llur àmbit territorial.
- e) Promoure l'associacionisme i els projectes comunitaris per a aconseguir que les necessitats socials es cobreixin i es gestionin millor.

Serveis socials bàsics

Servei bàsic d'atenció social

Servei bàsic d'atenció domiciliària

Serveis residencials d'estada limitada

Serveis de menjador social

Servei d'assessorament tècnic d'atenció social

Serveis d'intervenció socioeducativa no residencial per a infants i adolescents

Serveis de suport als serveis socials bàsics a la Cartera de Serveis Socials

Serveis socials especialitzats

Infància, adolescència i joventut

Persones amb dependència

Persones amb discapacitat

Persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental

Persones amb drogodependències

Persones afectades pel VIH/ sida

Persones cuidadores: familiars i altres persones cuidadores no professionals

Famílies amb problemàtica social i risc d'exclusió

Servei de suport als serveis socials especialitzats

Dones en situació de violència masclista i els seus fills i filles

5. Referències

-Generalitat de Catalunya. Departament de Benestar i Família (BSF)

<http://benestar.gencat.cat/cat>

Serveis Territorials

Barcelona:

http://benestar.gencat.cat/ca/el_departament/adreces_i_telefons/seus_i_serveis_territorials/serveis_territorials/barcelona/

Tarragona:

http://benestar.gencat.cat/ca/el_departament/adreces_i_telefons/seus_i_serveis_territorials/serveis_territorials/tarragona/

Lleida:

http://benestar.gencat.cat/ca/el_departament/adreces_i_telefons/seus_i_serveis_territorials/serveis_territorials/lleida/

Girona:

http://benestar.gencat.cat/ca/el_departament/adreces_i_telefons/seus_i_serveis_territorials/serveis_territorials/girona/

Terres de l'Ebre:

http://benestar.gencat.cat/ca/el_departament/adreces_i_telefons/seus_i_serveis_territorials/serveis_territorials/terres_de_lebre/

-Ajuntaments

Barcelona: Departament de Serveis Socials, <http://goo.gl/k38dRi>

Tarragona: Institut Municipal de Serveis Socials, <http://goo.gl/xL0LJE>

Lleida: Regidoria de Benestar Social i Ocupació , <http://goo.gl/N5GW9u>

**Girona: Regidoria de Serveis Socials, Cooperació i Participació,
<http://goo.gl/nu913w>**

-Àmbit supramunicipal

.Diputacions, consells comarcals,

-Entitats tercer sector